

Μια ιστορική Βιβλιοθήκη Ξαναγεννιέται

στη Μονή
Τιμίου Προδρόμου Σερρών

Η φήμη του Μοναστηρίου του Τιμίου Προδρόμου Σερρών ως λαμπρού και πολυσήμαντου πνευματικού κέντρου υπήρξε ανέκαθεν σημαντική. Η φήμη αυτή ενισχυόταν από το γεγονός της λειτουργίας, στο εσωτερικό της μονής, μιας πλούσιας Βιβλιοθήκης και ενός βιβλιογραφικού εργαστηρίου (αντιγραφής και παραγωγής χειρογράφων), που λειτουργούσε ήδη κατά τον 14ο αιώνα.

συνέχεια στη σελίδα 2

info-νέα

Μια ιστορική Βιβλιοθήκη Ξαναγεννιέται στη μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών **2**

Εκδήλωση με θέμα: "Διαδρομές στην Τέχνη με όχημα τη Βιβλιοθήκη" **4**

Τα Ιδρυματικά Καταθετήρια (Institutional Repositories) και η Δημοκρατική Διακίνηση της Γνώσης **6**

Ψηφιοποίηση Πολιτιστικού Αποθέματος **8**

Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού **10**

Η συμβολή των αναπτυξιακών έργων στη μετεξέλιξη της Βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Σερρών σε μια σύγχρονη Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη **11**

Οι Βιβλιοθήκες στο προσκήνιο με τις δράσεις Europeana και EuropeanaLocal **13**

Βιβλιοθήκη Θεμάτων Ισότητας και Φύλου **15**

Η Βιβλιοθήκη του ΤΕΙ Σερρών ως Εστιακό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης **18**

info-βιβλία

Η στήλη των βιβλίων **19**

Δύο χρόνια συμπληρώνονται από την έκδοση του παρόντος τριμηνιαίου ηλεκτρονικού περιοδικού της Βιβλιοθήκης μας. Δύο χρόνια δημιουργικά κατά τη διάρκεια των οποίων άρχισε να παίρνει μορφή το αρχικό μας όραμα: να αποτελέσει ένα βήμα ενημέρωσης για όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης στο Ίδρυμά μας, αλλά και να φιλοξενήσει ειδικά αφιερώματα και εκτενέστερα άρθρα για την επιστήμη της πληροφόρησης και τη διαχείριση της γνώσης. Θέματα επίκαιρα και χρήσιμα για την εκπαιδευτική μας κοινότητα και όχι μόνο.

Τελικά η μικρή μέχρι σήμερα «διαδρομή» του περιοδικού μας, δείχνει ότι το αρχικό μας όραμα έχει μέλλον....Και σ' αυτό ευελπιστούμε να συμβάλει όχι μόνον το προσωπικό της Βιβλιοθήκης, αλλά και τα μέλη της ακαδημαϊκής μας κοινότητας και όλοι οι «φίλοι» του βιβλίου και των νέων τεχνολογιών πληροφόρησης.

Σας ευχαριστούμε θερμά για τη θετική ανταπόκριση που δείξατε από το πρώτο κιόλας τεύχος κυκλοφορίας του περιοδικού μας και προσδοκούμε ότι θα συνεχίσετε να στηρίζετε την προσπάθειά μας.

Από τη σύνταξη

Μια ιστορική Βιβλιοθήκη ξαναγεννιέται στη Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών

Δεν έχουμε πληροφορίες για τον αρχικό χώρο στέγασης της Βιβλιοθήκης μέσα στον περίβολο του Μοναστηριού. Γνωρίζουμε μόνο ότι το 1856 βρισκόταν στον οχυρωματικό Πύργο στη Ν.Δ γωνία του τείχους. Πρόκειται για ένα τετράγωνο Πύργο που κτίστηκε το 1304 μ.Χ. από τον δεύτερο κτίτορα της μονής, τον Ιωακείμ. Στον Πύργο αυτό κατοίκησε –σύμφωνα με την παράδοση- και η πριγκίπισσα Ελένη, σύζυγος του σέρβου ηγεμόνα Στέφανου Ντουσάν. Ο Πύργος ανακαινίστηκε το 1500 και ξανά το 1856, οπότε και μετασχηματίστηκε σε Βιβλιοθήκη, σύμφωνα με μαρμάρινη επιγραφή εντοιχισμένη πάνω από την εξώθυρά του. Σ' αυτόν τον χώρο φυλάσσονταν μέχρι τον Ιούνιο του 1917 τα χειρόγραφα, οι κώδικες και τα βιβλία της μονής. Μέχρις ότου, δηλαδή ληηλατηθούν από τους Βουλγάρους και μεταφερθούν στη Μονή Ροϊθου στη Βουλγαρία. Τα χειρόγραφα βρίσκονται σήμερα στο Ινστιτούτο Dujce

στη Σόφια και τμήμα του πολύτιμου περιεχομένου τους έλειπε τα τελευταία χρόνια παρουσιαστεί από έλληνες και ξένους ερευνητές σε διάφορα συνέδρια. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 1923 επεστράφησαν με μέριμνα του Υπουργείου Εξωτερικών και τοποθετήθηκαν αρχικά ως παρακαταθήκη στη Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων τα 259 από τα 691 χειρόγραφα που αφαιρέθηκαν. Σήμερα τα 254 βρίσκονται στην Εθνική Βιβλιοθήκη και τα 5 στο Βυζαντινό

Μουσείο στην Αθήνα. Από τα βιβλία και έντυπα που επεστράφησαν 47 τοποθετήθηκαν στην Εθνική Βιβλιοθήκη, 40 στο Βυζαντινό Μουσείο και τα υπόλοιπα στη Βιβλιοθήκη της Βουλής. Η τελευταία προίκισε το έτος 1954 (από τη συλλογή αυτή) με 302 βιβλία τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών για τον πλουτισμό της συλλογής της, στην οποία βρίσκονται μέχρι σήμερα.

Κατά τη διάρκεια αυτών των περιπετειών της συλλογής, το

φυσικό κέλυφος της Βιβλιοθήκης, ο Πύργος δηλαδή που προαναφέραμε, παρέμενε ερειπωμένος και αχρησιμοποίητος. Μόλις τα τελευταία χρόνια εντάχθηκε σε ένα ευρύ πρόγραμμα συντηρήσεων, ανακαινίστηκε με σκοπό να λειτουργήσει ξανά ως Βιβλιοθήκη, ετοιμάστηκε να υποδεχθεί την «ξενιτεμένη» συλλογή του.

Μια επίσκεψη σ' αυτόν τον φορτισμένο ιστορικά χώρο αποτελεί μια ανεπανάληπτη εμπειρία. Οι φροντισμένες αρχιτεκτονικές λεπτομέρειες, τα κομψά και καλοσχεδιασμένα βιβλιοστάσια, οι σκιές και το φως που διαχέεται από τα μικρά ανοίγματα στον εσωτερικό χώρο δημιουργούν ατμόσφαιρα πνευματικής περισυλλογής. Η ιστορία είναι παρούσα σε κάθε γωνιά αυτής της Βιβλιοθήκης. Όπως και η τεχνολογία, μέσα από το προηγμένο σύστημα ασφαλείας τις ελεγχόμενες συνθήκες υγρασίας και θερμοκρασίας. Όπως και τα βιβλία μιας νέας συλλογής, που σιγά σιγά παίρνουν τη θέση τους στα ράφια. Διακριτικά όμως, γιατί περιμένουν τα «παλιά», τα περιμένουν να γυρίσουν εκεί που ανήκουν.

Θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντική αυτή τη αναγεννημένη Βιβλιοθήκη. Προσθέτει στο «αγαπημένο μοναστήρι των Σερραίων», μαζί με τα άθλια αναστηλωμένα και συντηρημένα κτίσματα, την παλιά αξεπέραστη λάμψη του. Θεωρήσαμε υποχρέωσή μας να την παρουσιάσουμε και να την υποδεχτούμε στο δίκτυο των Βιβλιοθηκών της περιοχής μας δίνοντάς της τιμητικά την πρώτη θέση.

Σημαντική όμως θεωρούμε και τη νέα βιβλιοθήκη του μοναστηριού που ολοκληρώνεται στον ανακαινισμένο χώρο του ελαιοτριβείου. Ένας χώρος ιδιαίτερης αισθητικής και αρχιτεκτονικής αξίας που θα φιλοξενήσει τη νεώτερη συλλογή της μονής. Από το χώρο αυτό, που βρίσκεται στο στάδιο του τελικού εξοπλισμού παραθέτουμε φωτογραφικό υλικό.

► Πηγές:

- 1) Στέλλα Η. Ούτσιου, «Η Βιβλιοθήκη της Ιεράς Μονής του Τιμίου Προδρόμου Σερρών», στα πρακτικά του Επιστημονικού Συμποσίου *Χριστιανική Μακεδονία. Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών*, Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 197-207.
- 2) Συμεών Πασαλιίδης, Δημήτριος Στράτης, «Μονή Τιμίου Προδρόμου», Μοναστήρια της Μακεδονίας, *Α' Ανατολική Μακεδονία*, Α.Π.Θ-Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών. Θεσσαλονίκη 1996, σσ. 355-402.
- 3) Επιτόπια έρευνα.

Ζωή Σωτηρίου
Βιβλιοθηκονόμος
zoelib@teiser.gr

Εκδήλωση με θέμα:

"Διαδρομές στην Τέχνη με όχημα τη Βιβλιοθήκη"

Στις 3 Δεκεμβρίου 2008 η Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Σερρών πραγματοποίησε εκδήλωση με θέμα «Διαδρομές στην Τέχνη με όχημα τη Βιβλιοθήκη», η οποία συνοδεύτηκε και από τα εγκαίνια Έκθεσης Έργων του Σερραίου ζωγράφου Χριστόφορου Μελλίδη.

Η εκδήλωση οργανώθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης της Ενέργειας 2.1.3δ «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ» του Γ' ΚΠΣ-ΕΠΕΑΕΚ II που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς πόρους.

Στη διάρκεια της εκδήλωσης αναπτύχθηκαν τα ακόλουθα θέματα:

- Βιβλιοθήκες Τέχνης στην Ελλάδα
- Έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό Τέχνης στη Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Σερρών
- Συμβολή της Αρχιτεκτονικής και της Τέχνης στην αλλοίωση της φυσιογνωμίας της πόλης

Την εναρκτήρια ομιλία με θέμα «*Βιβλιοθήκες Τέχνης στην Ελλάδα*» έκανε η Υπεύθυνη του Έργου της Βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Σερρών κα **Λίλα Θεοδωρίδου**, η οποία μας ξενάγησε στις Βιβλιοθήκες Τέχνης στον Ελληνικό χώρο. Επισήμανε την μεγάλη αύξηση στις ψηφιοποιημένες πηγές εικαστικών συλλογών που παρατηρείται τα δύο τελευταία χρόνια ως αποτέλεσμα αντιστοίχων προγραμμάτων ψηφιοποίησης. Μας παρουσίασε το ευρετήριο ελληνικών ψηφιακών συλλογών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Πατρών, την ψηφιακή Πινακοθήκη της Βιβλιοθήκης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, την ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Μουσείου Μακεδονικής Τέχνης και άλλες συλλογές. Ολοκλήρωσε δε την εισήγησή της τονίζοντας ότι η δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης σ' αυτόν τον μεγάλο αριθμό ελληνόγλωσσων τεκμηρίων πρέπει να αξιοποιηθεί δημιουργικά, στην κατεύ-

θυνση της ευαισθητοποίησης των πολιτών και της βελτίωσης της αισθητικής τους παιδείας.

Στη συνέχεια η βιβλιοθηκονόμος κα. **Μάρθα Χριστοφορίδου**, αναφέρθηκε στην εισήγησή της με τίτλο «*Έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό Τέχνης στη Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Σερρών*» στον τρόπο οργάνωσης της νέας ειδικής συλλογής τεκμηρίων που αναπτύχθηκε στο Πληροφοριακό Τμήμα, αφιερωμένο στις εικαστικές τέχνες. Παρουσιάστηκε ο τρόπος αναζήτησης των πολυτίμων αυτών τεκμηρίων (βιβλία, εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, πολυτελή λευκώματα, αφίσες, οπτικοακουστικό υλικό) μέσα από τον on-line κατάλογο της Βιβλιοθήκης, αλλά και των μέσων πρόσβασης στο πλήρες κείμενο βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων, ηλεκτρονικών περιοδικών και βιβλίων (e-books) που διαθέτει η Βιβλιοθήκη ως μέλος του Συνδέσμου Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών για το ίδιο θέμα. Παρουσιάστηκαν επίσης οι δυνατότητες αναζήτησης πληροφοριών για έρευνα στις εικαστικές τέχνες, σε ψηφιακές πηγές έγχρωμων εικόνων έργων τέχνης από τις σημαντικότερες συλλογές διακεκριμένων μουσείων και γκαλερί του κόσμου.

Μια ενδιαφέρουσα παρουσίαση έκανε ο επίκουρος καθηγητής του Ιδρύματος κ. **Γιώργος Κουτούπης**. Με τον ευρηματικό τίτλο «*Η συμβολή της Αρχιτεκτονικής και της Τέχνης στην αλλοίωση της αρχιτεκτονικής της πόλης*» ανέπτυξε το ζήτημα των έργων Τέχνης που εκτίθενται σε δημόσιους ανοικτούς χώρους στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Προχώρησε σε συγκρίσεις ως προς το περιεχόμενο, το ύψος των έργων και τους στόχους των παρεμβάσεων. Επικεντρώθηκε τέλος στην παρουσίαση έργων Τέχνης σε δημοσίους χώρους της πόλης των Σερρών και συγκεκριμένα στις τοιογραφίες του ζωγράφου Χριστόφορου Μελλίδη στην εξωτερική επιφάνεια των κτιρίων της ΔΕΗ. Ο εξαιρετικός τρόπος αφήγησης του ομιλητή και το προσεκτικά επιλεγμένο εποπτικό υλικό που συνόδευαν την παρουσίαση προκά-

Η Υπεύθυνη του Έργου της Βιβλιοθήκης κα Λίλα Θεοδοριδου

Η βιβλιοθηκονόμος κα. Μάρθα Χριστοφοριδου

Ο επίκουρος καθηγητής του Ιδρύματος κ. Γιώργος Κουτούπης

ήσαν το ενδιαφέρον των παρευρισκομένων.

Ακολούθησε ζωηρή συζήτηση με το ακροατήριο, στη διάρκεια της οποίας τέθηκαν εξαιρετικά ενδιαφέροντα ζητήματα. Στη συζήτηση έλαβαν μέρος πολλοί προσκεκλημένοι με ερωτήσεις, τοποθετήσεις και παρεμβάσεις, ανταλλάσσοντας απόψεις για την σχέση πόλης και Τέχνης.

Με την ολοκλήρωση της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκαν στο foyer της Βιβλιοθήκης τα εγκαίνια της έκθεσης εικαστικών έργων του Σερραίου καλλιτέχνη Χριστόφορου Μεηλίδη. Το κοινό περιηγήθηκε την έκθεση και είχε την ευκαιρία να ξεναγηθεί στα έργα από τον ίδιο τον καλλιτέχνη. Ο Χριστόφορος Μεηλίδης είναι ένας διακεκριμένος καλλιτέχνης που ζει και εργάζεται στην πόλη των Σερρών. Με ευαισθησία και αγάπη για τον τόπο αιχμαλωτίζει με τον χρωστήρα του κτίρια, αρχιτεκτονικά στοιχεία, πλατείες, δρόμους, τοπία. Με μια νοσταλγική διάθεση καταγράφει την πόλη

που χάνεται πειραματιζόμενος ταυτόχρονα με νέα υλικά και εκφραστικούς τρόπους. Έχει βραβευτεί για το έργο του από την Ακαδημία Αθηνών και διατηρεί στο κέντρο της πόλης το «Κέντρο Αρχιτεκτονικής Παράδοσης», όπου εκθέτει σε διαρκή έκθεση, μέρος από τα έργα του.

Την όλη εκδήλωση παρακολούθησαν με ενδιαφέρον περίπου 60 άτομα οι οποίοι προέρχονταν από το χώρο του Τ.Ε.Ι., αθλή και επιστήμονες και πνευματικοί άνθρωποι της πόλης των Σερρών. Απέσπασε πολύ καλές κριτικές από όλους τους συμμετέχοντες και ως προς την οργάνωση και ως προς το περιεχόμενο.

Περισσότερες πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό από την εκδήλωση, αθλή και το πλήρες κείμενο των εισηγήσεων, διατίθενται στο δικτυακό τόπο της Βιβλιοθήκης <http://lib.teiser.gr>

Τα Ιδρυματικά Καταθετήρια (Institutional Repositories)

και η Δημοκρατική Διακίνηση της Γνώσης

Ως σύγχρονη κοινωνική τάση, άμεσα συνδεδεμένη με τη φιλοσοφία της Κοινωνίας της Πληροφορίας, είναι η έννοια της Ανοικτής Πρόσβασης. Η φιλοσοφία της ελεύθερης πρόσβασης έχει υιοθετηθεί από πολλά Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς και προωθείται διεθνώς, μέσω του κινήματος Ανοικτής Πρόσβασης (Open Access Movement). Το εν λόγω κίνημα, προσβύει την ψηφιακή διάθεση υλικού, κυρίως επιστημονικού περιεχομένου, πλήρως ή σε μεγάλο βαθμό ελεύθερο από περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων και αδειών χρήσης.

Εικόνα 1

Χάρτης των Ιδρυματικών Καταθετηρίων στην Ευρώπη

Τι είναι τα Ιδρυματικά Καταθετήρια ή Αποθετήρια

Ένα Ιδρυματικό Καταθετήριο /Αποθετήριο είναι ένας on-line δικτυακός τόπος για τη συλλογή, συντήρηση και διάδοση – σε ψηφιακή μορφή– της διανοητικής παραγωγής ενός Ακαδημαϊκού ή Ερευνητικού Ιδρύματος. Τα Ιδρυματικά Καταθετήρια είναι συνδεδεμένα με τις δράσεις των Βιβλιοθηκών, κυρίως των Ακαδημαϊκών. Λειτουργούν ως Ακαδημαϊκοί Δικτυακοί Τόποι, που σκοπό έχουν να συγκεντρώνουν όλη την εκδοτική και ερευνητική παραγωγή ενός Ιδρύματος, ή δισεύρετο και σπάνιο υλικό που χρήζει διατήρησης και έχει εκχωρηθεί η άδεια διαχείρισής του στη Βιβλιοθήκη του Ακαδημαϊκού Ιδρύματος.

Η ιδέα πάνω στην οποία βασίζονται, σχεδιάζονται και υλοποιούνται τα Ιδρυματικά Καταθετήρια είναι αυτή της ελεύθερης, δημοκρατικής και δωρεάν πρόσβασης όλων των πολι-

τών στη σπάνια και δισεύρετη πνευματική δημιουργία και στην τρέχουσα επιστημονική πληροφορία. Η μετατροπή αυτών των πονημάτων, σε μορφή που εύκολα διατηρείται, διευκολύνει επίσης την ελεύθερη διάδοση κι ανάκτησή τους.

Τι προσφέρει ένα Ιδρυματικό Καταθετήριο

Πολλά έχουν ειπωθεί για τη λεγόμενη 'fair use', τη δίκαιη χρήση των πληροφοριών για εκπαιδευτικούς, ή ερευνητικούς σκοπούς και τα διακριτά όρια των δικαιωμάτων χρήσης, που αυτή μπορεί να έχει. Είναι γενικώς αποδεκτό όμως, πως η γνώση και η σύγχρονη-τρέχουσα πληροφορία θα πρέπει να διαδίδονται. Τα Ιδρυματικά Καταθετήρια λοιπόν, δημιουργούνται με σκοπό τη διάδοση και προώθηση της επιστημονικής έρευνας, αλλιώς είναι **άμεσα συνδεδεμένα και με την ενίσχυση της εικόνας και του κύρους των Ιδρυμάτων**. Έτσι ένα Ι.Κ. δίνει τη δυνατότητα στο διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό ενός Ακαδημαϊκού Ιδρύματος να δημοσιοποιήσει το έργο του στην τοπική, εθνική αλλιώς και διεθνή κοινότητα. Καταθέτοντας λοιπόν ένας επιστήμονας μέρος του έργου του, σε ψηφιακή μορφή στη βιβλιοθήκη, προβάλλεται ο ίδιος, αλλιώς ταυτόχρονα και το Ιδρυματικό στο οποίο εργάζεται.

Η επιστημονική δραστηριότητα ενός ερευνητή δημοσιοποιείται συνήθως μέσω επιστημονικών περιοδικών με κριτές. Εντούτοις, το αυξανόμενο κόστος των συνδρομών, η χρονοβόρα διαδικασία υποβολής των εργασιών και η αμφίβολη αποδοχή τους, η αδυναμία παρουσίασης ερευνητικών δραστηριοτήτων άλλοις μορφής – όπως αποτελέσματα εργαστηριακών δοκιμών ή πρότυπα προγράμματα λογισμικού– οδήγησε τη διεθνή ερευνητική κοινότητα σε νέες μορφές δημοσίευσης.

Το περιεχόμενο των δημοσιευμάτων μπορεί να είναι άρθρα, εισηγήσεις συνεδρίων, σημειώσεις μαθημάτων και αποτελέσματα δημόσιας έρευνας, εφόσον βέβαια για τη δημοσίευσή τους συμφωνούν όλοι οι δημιουργοί του.

Η προέλευση της έννοιας του Ιδρυματικού Καταθετηρίου (Institutional Repository) είναι διπλή:

- Τα Ι.Κ. συνδέονται εν μέρει με την έννοια της ψηφιακής διαλειτουργικότητας, η οποία αφορά κυρίως το πρωτόκολλο OAI -PMH (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting). Η διαλειτουργικότητα είναι η δυνατότητα της συμβατότητας των προϊόντων και υπηρεσιών σε ευρεία κλίμακα. Αυτό σημαίνει ότι πολλά διαφορετικά Καταθετήρια μπορούν να χρησιμοποιούν τις ίδιες περιγραφικές πληρο-

Εικόνα 2

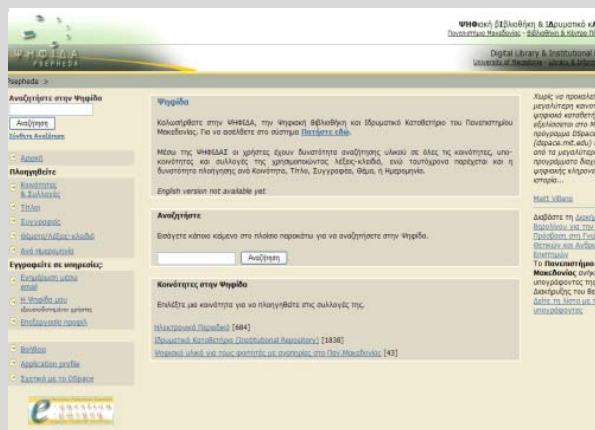
φορίες (μεταδεδομένα) για να περιγράψουν τα ψηφιακά τους αντικείμενα (κείμενα, φωτογραφίες, κ.ά.). Το OAI-PMH είναι ένα απλό πρωτόκολλο που επιτρέπει τη συγκέντρωση και μεταφορά εγγραφών μεταδεδομένων από ένα σύστημα σε κάποιο άλλο. Οι παροχές περιεχομένου χρησιμοποιούν το OAI-PMH για να κάνουν τα μεταδεδομένα τους, διαθέσιμα σε τρίτους. Μπορούν ακόμη να θέσουν περιορισμούς σχετικά με το ποιοι μπορούν να συλλέξουν τις εγγραφές των μεταδεδομένων τους, με βάση είτε τις IP διευθύνσεις των παροχών υπηρεσιών, είτε με πιο πολύπλοκους μηχανισμούς όπως τα πρωτόκολλα HTTP Basic Authentication και SSL.

- Τα Ιδρυματικά Καταθετήρια συνδέονται ακόμη με την έννοια της ψηφιακής βιβλιοθήκης – επειδή ακριβώς συλλέγουν, καταχωρούν, στεγάζουν, ταξινομούν και συντηρούν πολύτιμες ψηφιακές πληροφορίες και παρέχουν ελεύθερη πρόσβαση προς τους τελικούς χρήστες.

Το υλικό που συνήθως αποθηκεύεται, συντηρείται κι αποδελτιώνεται στα Ιδρυματικά Καταθετήρια των **Ξένων Πανεπιστημίων** έχει τη μορφή των ερευνητικών άρθρων σε περιοδικά με κριτές - πριν δημοσιευτούν (preprints) και αφού έχουν δημοσιευτεί (postprints)- ψηφιακές εκδόσεις διατριβών, αλλά μπορεί να είναι και άλλου τύπου ψηφιακά αντικείμενα που παρήχθησαν στο ίδρυμα, όπως διοικητικά έγγραφα, τεχνικές εκθέσεις και μελέτες, σημειώσεις σειράς μαθημάτων, κ.ά.

Οι τέσσερις κύριοι στόχοι πάνω στους οποίους δημιουργείται κι αναπτύσσεται ένα Ιδρυματικό Καταθετήριο είναι:

- να δημιουργήσει απόλυτη διαφάνεια στην ακαδημαϊκή έρευνα που γίνεται σε ένα ίδρυμα
- να συγκεντρώσει όλη τη συγγραφική παραγωγή του Ιδρυματος σε μια ενιαία βάση
- να παράσχει ελεύθερη πρόσβαση στην ερευνητική / συγγραφική παραγωγή του Ιδρυματος
- να αποθηκεύσει και να διατηρήσει όλη την πνευματική δημιουργία που προέρχεται από το ίδρυμα σε ψηφιακή

Εικόνα 3

μορφή, συμπεριλαμβανομένης της αδημοσίευτης ή «δύσκολης στην ανεύρεση» γκριζας βιβλιογραφίας (π.χ. πτυχιακές, διπλωματικές εργασίες, διδακτορικές διατριβές ή τεχνικές εκθέσεις κι αναφορές).

Η λογική πάνω στην οποία δημιουργούνται τα Ιδρυματικά Καταθετήρια, διεθνώς, είναι αυτή της ελεύθερης πρόσβασης στο περιεχόμενο - με τη σύμφωνη γραπτή γνώμη του δημιουργού. Στις περιπτώσεις που αυτή δεν υπάρχει, τότε το Καταθετήριο λειτουργεί μερικώς ως **βιβλιογραφική βάση** που απλώς περιέχει λεπτομέρειες για το κείμενο χωρίς να δίνει πρόσβαση στο περιεχόμενό του, **εκτός κι αν ζητηθεί επωνύμως**.

Οι πιο γνωστές δηλώσεις και οδηγίες που υιοθετούνται από τους φορείς των Ιδρυματικών Καταθετηρίων αναφορικά με την ελεύθερη ανοιχτή πρόσβαση και την υποστήριξη του «*Κινήματος στην Ελεύθερη Πρόσβαση*» είναι: η Διακήρυξη της Πρωτοβουλίας Ανοιχτής Πρόσβασης της Βουδαπέστης, ο Καταστατικός Χάρτης του ECHO (European Cultural Heritage Online Charter), η Διακήρυξη Bethesda για την Εκδοτική Δραστηριότητα Ανοιχτής Πρόσβασης, η Διακήρυξη του Βερολίνου για την Ελεύθερη Πρόσβαση στη Γνώση και οι Διακηρύξεις της IFLA.

Σύμφωνα με έρευνα ενός project που λέγεται Repository 66, βασίζεται σε δεδομένα του ROAR και της υπηρεσίας OpenDOAR και αναπτύχθηκε από το SHERPA στα τέλη του 2007, οι δημοφιλέστερες πλατφόρμες λογισμικών που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή Ιδρυματικών Καταθετηρίων ανοιχτής ψηφιακής πρόσβασης είναι οι Eprints, DSpace και Berpress. Στην Ελλάδα τα λογισμικά ανοιχτού κώδικα που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία Ιδρυματικών Καταθετηρίων είναι κυρίως το DSpace και το Eprints.

Για να λειτουργήσει σωστά ένα Ιδρυματικό Καταθετήριο απαιτείται εξειδικευμένο προσωπικό (βιβλιοθηκονόμοι και πληροφορικοί) που θα μπορεί να δημιουργεί ή να χρησιμοποιεί μεταδεδομένα, να εισάγει τα ψηφιακά αντικείμενα και να συντηρεί τη βάση. Απαραίτητη εξέλιξη είναι η συ-

νεργασία των καθηγητών που καταθέτουν τις εργασίες τους μια και τροποσνιτά σνεεργάζονται στην αποδελιτώωση των πονημάτων τους, ώστε να χρησιμοποιηθούν οι λέξεις κλειδιά που αποδίδουν καλύτερα το θέμα τους. Το λογισμικό που χρησιμοποιείται διατίθεται δωρεάν (DSpace, Eprints) στο διαδίκτυο και δεν παρέχονται υπηρεσίες υποστήριξης, σνεεπώς χρειάζεται η διαρκής σνεεργασία πληροφορικού για τη σνετήρησή του.

Τα πιο γνωστά Ελληνικά Ιδρυματικά Καταθετήρια είναι:

1	Το E-Locus : Ιδρυματικό Καταθετήριο της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κρήτης.	8	Ο Πανδέκτης : εμπεριέχει σημαντικές ψηφιακές συλλογές ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.
2	Η Ψηφίδα : Ιδρυματικό Καταθετήριο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.	9	Ο Πάνδημος : χώρος ηλεκτρονικής δημοσίευσης της συγγραφικής δραστηριότητας των μελών της επιστημονικής κοινότητας του Παντείου Πανεπιστημίου.
3	Το CSSE – Ιδρυματικό Αποθετήριο του Εργαστηρίου Computational Systems & Software Engineering του Πανεπιστημίου της Μακεδονίας.	10	Το Ψηφιακό Αποθετήριο του Περιοδικού Σπουδαί, της περιοδικής επιστημονικής έκδοσης του Πανεπιστημίου Πειραιώς.
4	Το Εύρηκα! Ιδρυματικό Καταθετήριο του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης.	11	Η Πέργαμος – Ψηφιακή Βιβλιοθήκη : Σύστημα Ψηφιακής Βιβλιοθήκης που φιλοξενεί την ψηφιακή συλλογή του Ιστορικού Αρχείου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ).
5	Η Ανάκτησις : Ιδρυματικό Καταθετήριο του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας.	12	Η Εστιά : Ψηφιακό Αποθετήριο της Βιβλιοθήκης του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου.
6	Η Νημερτής : Ιδρυματικό Καταθετήριο του Πανεπιστημίου Πατρών.		
7	Το Εκπαιδευτικό Απόθεμα : Ιδρυματικό Αποθετήριο του Πανεπιστημίου Πατρών.		

Αγνή Σιούλια
Βιβλιοθηκονόμος
sioulalib@teiser.gr

Ψηφιοποίηση Πολιτιστικού Αποθέματος

info - νέα

Η πολιτιστική κληρονομιά μιας χώρας αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ταυτότητας της και για το λόγο αυτό, χρήζει προσεκτικής και μακροπρόθεσμης προστασίας, διαχείρισης και προβολής. Οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν σήμερα πλήθος δυνατοτήτων σε όλες τις παραπάνω ενέργειες. Συγκεκριμένα, μέσω της ψηφιοποίησης, προσφέρονται δυνατότητες καταγραφής αρχιτεκτονικών δημιουργιών, αρχαιολογικών ευρημάτων, ιστορικών μνημείων και μνημείων τέχνης, οδηγώντας έτσι σε μια επιτυχημένη αποτύπωση του πολιτιστικού πλούτου κάθε χώρας. Την τάση αυτή υιοθετούν ολοένα και περισσότερες χώρες, δημιουργώντας και προβάλλοντας ψηφιακές παρακαταθήκες πολιτιστικού περιεχομένου. Μια τέτοια προσπάθεια δεν θα μπορούσε να λείψει και από τη χώρα μας, όπου η ψηφιοποίηση της πλούσιας πολιτιστικής μας κληρονομιάς κρίνεται ως επιτακτική ανάγκη και πολλοί φορείς έχουν στραφεί σε αυτήν την κατεύθυνση. Στο άρθρο αυτό θα παρουσιαστούν ενδεικτικά ορισμένες τέτοιες προσπάθειες. Ωστόσο, για να γίνει αντιληπτό το έργο τους, είναι απαραίτητο να περιγραφούν συνοπτικά τα στάδια μιας τέτοιας διαδικασίας αλλά και τα ιδιαίτερα προβλήματα που οι φορείς καλούνται να αντιμετωπίσουν.

Τα βασικά στάδια της ψηφιοποίησης πολιτιστικού περιεχομένου είναι:

- 1. Καταγραφή της πληροφορίας.** Ανάλογα με το είδος του υλικού προς ψηφιοποίηση θα πρέπει να επιλεχθεί και ο κατάλληλος τρόπος για να παρασταθεί αυτό ψηφιακά. Επισημαίνεται ότι το υλικό αυτό μπορεί να είναι ιστορικά κείμενα, χειρόγραφα, ηχητικά ντοκουμέντα, παραδοσιακά τραγούδια, κινηματογραφικά έργα, φωτογραφίες, πολύτιμες θρησκευτικές εικόνες, έργα τέχνης, αρχαία γλυπτά ακόμα και ολόκληροι αρχαιολογικοί χώροι. Κάθε ένα από τα παραπάνω απαιτεί και το ανάλογο πρότυπο αναπαράστασης. Έτσι μπορεί να μιλάμε για αρχεία κειμένου, για δισδιάστατες ή τρισδιάστατες εικόνες είτε ακόμα και για αρχεία ήχου ή βίντεο.
- 2. Αποθήκευση των δεδομένων.** Αφού βρεθεί ο κατάλληλος τρόπος με τον οποίο θα ψηφιοποιηθεί το υλικό, το επόμενο ζητούμενο είναι να βρεθεί και ο κατάλληλος τρόπος να αποθηκευτεί αυτή η πληροφορία. Εκτός από το θέμα της εξασφάλισης μεγάλης χωρητικότητας θα πρέπει να προβλεφθούν και ζητήματα όπως η διασφάλιση της πληροφορίας και η μακροπρόθεσμη διατήρησή της, καθώς και η εύκολη πρόσβαση σε αυτή.

8 info - λόγιο

3. Αναζήτηση και ανάκτηση των δεδομένων. Το τρίτο και πολύ σημαντικό στάδιο στο σχεδιασμό ενός συστήματος προβολής πολιτιστικού περιεχομένου, είναι να είναι εύκολη η αναζήτηση και η ανάκτηση της πληροφορίας από το κοινό. Θα πρέπει να παρέχεται ένα φιλικό προς το χρήστη περιβάλλον, ευέλικτο ώστε να επιτρέπει στους χρήστες να υποβάλλουν ποικίλα αιτήματα αναζήτησης και αποδοτικό ως προς την ανάκτηση των αποτελεσμάτων.

Τα ζητήματα που προκύπτουν και πρέπει να αντιμετωπίσουν οι φορείς που εμπλέκονται σε διαδικασίες ψηφιοποίησης σχετίζονται κυρίως με την ανάγκη διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Είναι απαραίτητο, να υιοθετούνται από τους διάφορους φορείς κοινές πρακτικές στο θέμα της ψηφιοποίησης και να χρησιμοποιούνται όμοιες προσεγγίσεις. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η συμβατότητα μεταξύ των συστημάτων καθώς και η επεκτασιμότητα τους σε βάθος χρόνου, ενώ παράλληλα θα μπορούν να αξιοποιηθούν ως βάση για άλλα έργα. Εξίσου σημαντικό είναι να υπάρχει συνεργασία μεταξύ των φορέων, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι πιθανότητες επανάληψης της διαδικασίας ψηφιοποίησης των ίδιων αντικειμένων στο μέλλον, γεγονός που οδηγεί σε σπατάλη χωρητικότητας, χρόνου αλλά και ανθρώπινου δυναμικού.

Στην Ελλάδα οι πρώτες προσπάθειες ψηφιοποίησης ξεκίνησαν την προηγούμενη δεκαετία. Σπουδαίο ρόλο όμως για την προώθηση έργων ψηφιοποίησης διαδραμάτισε το Γ΄ ΚΠΣ, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την «Κοινωνία της Πληροφορίας» μέσω του οποίου χρηματοδοτήθηκαν πολλά έργα, πολλά από τα οποία βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη.

Παρακάτω παρουσιάζονται ενδεικτικά δυο αξιόλογες προσπάθειες ψηφιοποίησης πολιτιστικού περιεχομένου.

1. Κλεψύδρα (<http://clepsydra.ipet.gr/>)

Εικόνα 1

Το Πρότυπο Κέντρο Ψηφιοποίησης Πολιτιστικού Αποθέματος ΚΛΕΨΥΔΡΑ δημιουργήθηκε στα τέλη του 2006 στα πλαίσια του ομώνυμου προγράμματος που χρηματοδοτή-

θηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Κοινωνία της Πληροφορίας”. Στεγάζεται στις εγκαταστάσεις του στη Ξάνθη. Η Κλεψύδρα επικεντρώνεται στην ψηφιοποίηση, διαφύλαξη, οργάνωση και διάδοση του πολιτιστικού μας αποθέματος. Ειδικεύεται στην αποτύπωση και καταγραφή πολιτιστικών αντικειμένων διαφόρων χρονικών περιόδων της Ελληνικής επικράτειας αλλά και των γειτονικών Βαλκανικών χωρών. Βρίσκεται στην διάθεση όλων των δημοσίων και ιδιωτικών πολιτιστικών φορέων (κατόχων συλλογών αντικειμένων), εφορειών αρχαιοτήτων και ιδιωτών παρέχοντας εξειδικευμένες και ποιοτικές υπηρεσίες.

Μέσω της Κλεψύδρας έχουν ψηφιοποιηθεί :

- **Αντικείμενα πολιτιστικής αξίας με εφαρμογή τεχνικών τρισδιάστατης αναπαράστασης.** Πραγματοποιήθηκαν πειραματικές τρισδιάστατες αποτυπώσεις αντικειμένων κατασκευασμένων από διαφορετικά υλικά όπως πηλός, ξύλο, γυαλί, μάρμαρο, χρυσός, κ.α.
- **Μνημεία.** Πρόκειται για τρισδιάστατη ψηφιοποίηση α) του ναού της Επισκοπής στην περιοχή Σταυρί της Μάνης (χριστιανικός ναός της Βυζαντινής περιόδου) και β) του ναού του Αγίου Βασιλείου στον οικισμό Κελεφά (χριστιανικός ναός της Μεταβυζαντινής περιόδου) στη γεωγραφική περιοχή της Μάνης με στόχο την προβολή τους. Το αποτέλεσμα του έργου είναι ένα τρισδιάστατο ψηφιακό μοντέλο των ναών το οποίο παρέχει τη δυνατότητα εικονικής επίσκεψης και περιήγησης των χώρων του κάθε μνημείου.
- **Χώροι Πολιτιστικής Αξίας.** Τρισδιάστατες αναπαραστάσεις χώρων πολιτιστικής αξίας με στόχο την τουριστική προβολή των χώρων μέσω διαδικτύου με χρήση δυνατοτήτων ρεαλιστικής τρισδιάστατης εικονικής περιήγησης. Οι χώροι που αναπαραστάθηκαν τρισδιάστατα είναι : α) οι πηγές Αγίας Βαρβάρας στο Ν. Δράμας β) τμήμα της Παλιάς Πόλης του Ν. Ξάνθης, γ) τμήμα της Παλιάς Πόλης του Ν. Καβάλας.

2. Δήμος Θεσσαλονίκης Ψηφιοποίηση Πολιτιστικών Τεκμηρίων (<http://culture.thessaloniki.gr>)

Εικόνα 2

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης επιδιώκοντας να συμβάλει στην ανάδειξη και διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας, ψηφιοποίησε και προβάλλει μέσω διαδικτύου τα πολιτιστικά τεκμήρια που διαθέτει στην κατοχή του και τα οποία διαχειρίζεται, οργανώνει και συντηρεί.

Το έργο «Συλλογή, ψηφιοποίηση & τεκμηρίωση πολιτιστικού υλικού της Αντιδημαρχίας Πολιτισμού του Δήμου Θεσσαλονίκης» αναπτύχθηκε στα πλαίσια του Μέτρου 2.4 του Επιχειρησιακού προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας». Στα πλαίσια του έργου αυτού έχουν ολοκληρωθεί όλες οι απαραίτητες δράσεις για την ψηφιακή καταγραφή και τεκμηρίωση 12.000 πολιτιστικών τεκμηρίων μεταξύ

των οποίων εφημερίδες, αφίσες, φωτογραφίες, καρτ-ποστάλ, βυζαντινές και μεταβυζαντινές εικόνες, πίνακες ζωγραφικής κλπ. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης μέσω του έργου αυτού, διατηρεί έτσι ψηφιακά αντίγραφα των πολιτιστικών τεκμηρίων σε υψηλή ανάλυση ως αντίγραφα ασφαλείας, αλλιό και για την χρήση και αξιοποίησή τους από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο.

Μαρία Λαζαρίδου
Πληροφορικός
marialib@teiser.gr

info - νέα

Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού: Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

Το Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού είναι μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία που ιδρύθηκε στο τέλος του 1996, με σκοπό την έρευνα και προβολή της νέας ελληνικής γραμματείας και γενικά κάθε έκφρασης νεοελληνικού πολιτισμού και παιδείας. Ειδικότερα, σκοπός του Σπουδαστηρίου είναι η διατήρηση της πνευματικής και ακαδημαϊκής παράδοσης του Κωνσταντίνου Θ. Δημαρά και του Γιώργου Π. Σαββίδη.

Η διαπίστωση της αναγκαιότητας ενημέρωσης και εντοπισμού αρχείων που συνδέονται με τη νέα ελληνική λογοτεχνία και τον πολιτισμό, οδήγησε στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Ψηφιακής Βιβλιοθήκης το οποίο έχει συμπεριληφθεί στην ηλεκτρονική έκδοση του Σπουδαστηρίου και περιλαμβάνει πολυτίμο πολιτισμικό υλικό μεγάλου εύρους.

Πιο συγκεκριμένα, η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού είναι οργανωμένη μέχρι στιγμής στις παρακάτω έξι ενότητες:

- **Ανθολόγιο Λογοτεχνίας:** περιλαμβάνει 827 κείμενα από τη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία σημαντικών συγγραφέων όπως οι Αναγνωστάκης Μανόλης, Παπαδιαμάντης Αλέξανδρος, Εγγονόπουλος Νίκος, Ελύτης Οδυσσεύς, Ιωάννου Ευάγγελος, Καρυωτάκης Κωνσταντίνος, Σεφέρης Γεώργιος κ.ά..
- **Ανθολόγιο Αναγνώσεων:** περιέχει 375 αναγνώσεις αρκετών από τους προαναφερθέντες συγγραφείς.
- **Ανθολόγιο Μαρτυριών:** ανθολόγιο με 36 μαρτυρίες για το Νέο Ελληνικό Πολιτισμό και την Ιστορία
- **Ανθολόγιο παιδικής λογοτεχνίας:** περιλαμβάνει 272 έργα παιδικής λογοτεχνίας, ανάμεσα τους δημοτικά ταχταρίσματα, τραγουδάκια, παραμύθια και παιχνίδια από την ελληνική παράδοση.
- **Χρονολόγιο:** καλύπτει την περίοδο 1801-1981 και βασίζεται στο χρονολόγιο της Ιστορίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Κωνσταντίνου Θ. Δημαρά, με πολλές προσθήκες στοιχείων σχετικά με την ελληνική και ευρωπαϊκή λογοτεχνία και ιστορία.
- **Έργα αναφοράς:** περιλαμβάνει σε ηλεκτρονική μορφή λεξικά, χρονολόγια, βιβλιογραφίες, βιογραφίες κλπ.

Η έκδοση περιέχει, μεταξύ άλλων, σε ξεχωριστές σελίδες, βιογραφικά στοιχεία και εργογραφίες των πολύ σπουδαίων λογοτεχνών, Κ.Θ. Δημαρά και Γ.Π. Σαββίδη, όπως και του μεγάλου ποιητή Κ.Π. Καβάφη, τα οποία μπορεί να αναζητήσει κανείς χρονολογικά ή με τη χρήση λέξεων – κλειδιών.

εικόνα 1

Αρχική Σελίδα Ιστοσελίδας του Σπουδαστηρίου Νέου Ελληνισμού

info - λήγιο

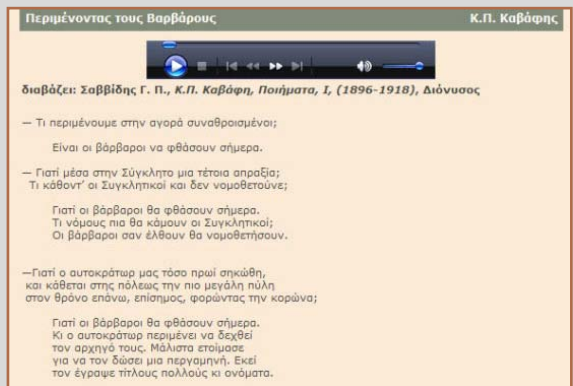
εικόνα 2

Αρχείο Καβάφης

Από τα παραπάνω αρχεία ξεχωρίζει αυτό του Αλεξανδρινού ποιητή καθώς περιέχονται όλα τα έργα του, σημειώματα, επιστολές και πλούσιο ανέκδοτο υλικό, όπως αυτό προκύπτει από συνεχιζόμενη μελέτη του έργου του. Ο χρήστης μπορεί να διαβάσει τα κείμενα των ποιημάτων και των πεζών, να δει εικόνες ορισμένων χειρογράφων και να ακούσει την απαγγελία ορισμένων ποιημάτων του. Το αρχείο του Καβάφης συγκεντρώνει επίσης γενικές πληροφορίες για τον σπουδαίο ποιητή αθλή και ειδικότερες για την πρόσληψη και απήχηση της Καβαφικής ποίησης παγκοσμίως.

Μελετώντας ή διατρέχοντας κανείς τα περιεχόμενα της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης είναι σίγουρο πως θα βρει θέματα, από το πλούσιο υλικό της συλλογής, τα οποία κεντρίζουν το ενδιαφέρον, όπως τα παιδικά τραγούδια ή εικόνες και

τα χειρόγραφα του Καβάφης. Η περιήγηση στα περιεχόμενα της συλλογής αποτελεί μια ιδιαίτερα ευχάριστη εμπειρία καθώς σχετικές εικόνες εμπλουτίζουν το περιεχόμενο των κειμένων, ενώ τα αρχεία ήχου με φωνητικές των ποιητών που απαγγέλλουν τα έργα τους αποτελούν πραγματικά ιστορικά ντοκουμέντα.

εικόνα 3

Ποίημα του Κ.Π. Καβάφης με αρχείο ήχου

Μια ιδιαίτερα αξιόλογη προσπάθεια από το Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού με υλικό που καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων το οποίο εμπλουτίζεται συνεχώς. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση του Σπουδαστηρίου <http://www.snhell.gr/index.asp>.

@
Ξένια Αλεξανδράκη
Πληροφορικός
xenialib@teiser.gr

info - νέα

Η συμβολή των αναπτυξιακών έργων στη μετεξέλιξη της Βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Σερρών σε μια Σύγχρονη Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη

Από τον Ιούλιο του 2000, η Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Σερρών στεγάζεται σε νεόκτιστο τριώροφο κτίριο, με φωτεινούς και ευχάριστους χώρους, η κατασκευή και ο εξοπλισμός του οποίου χρηματοδοτήθηκαν από το Β΄ ΚΠΣ (Μέτρο 3.3, Υποδομές, Εκπαιδευτικός Εξοπλισμός, Ενέργεια 3.3β Βιβλιοθήκες), που συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από Εθνικούς Πόρους. Κατά μια ευτυχή συγκυρία, το διάστημα 1997 μέχρι το 2000, ενόσω δηλαδή κτιζόταν το νέο κτίριο της Βιβλιοθήκης, εκτελέστηκε στο ίδρυμα το έργο «**Εκσυγχρονισμός**

της Βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Σερρών», στα πλαίσια επίσης του Β΄ ΚΠΣ-ΕΠΕΑΚ Ι (ΕΚΤ & ΕΤΠΑ). Η εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου αφορούσε προμήθεια εξειδικευμένου συστήματος μηχανοργάνωσης βιβλιοθηκών, αγορά βιβλίων, οπτικοακουστικού υλικού, βιβλιοστασίων, υπολογιστών, συνδρομές σε επιστημονικά περιοδικά-βάσεις δεδομένων και καταλογογράφηση όλων των τεκμηρίων. Απώτερος στόχος του, ήταν η αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των τελικών χρηστών της, για ενημέρωση και αναζήτηση πληροφοριών στα θεματικά ενδιαφέροντα των Μη-

χανολόγων-Μηχανικών, Πολιτικών-Μηχανικών, της Διοίκησης Επιχειρήσεων, της Λογιστικής, καθώς και των δύο νέων τότε τμημάτων του Τ.Ε.Ι./Σ., του τμήματος Πληροφορικής και Επικοινωνιών και Γεωπληροφορικής & Τοπογραφίας, αλλά και στις γενικότερες ανάγκες για πληροφόρηση.

Κατά τον απολογισμό που πραγματοποιήθηκε μετά τη λήξη του έργου, διαπιστώθηκε η υπερκάλυψη των στόχων που τέθηκαν στην αρχή του. Η επιτυχής υλοποίησή του, αποτέλεσε «σταθμό» για τη μετεξέλιξη της Βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Σερρών σε ένα σύγχρονο κέντρο πρόσβασης, συγκέντρωσης, φύλαξης και διάθεσης της γνώσης και της πληροφόρησης, στοιχείων απαραίτητων για την προώθηση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας, καταρχήν για το Ίδρυμα όπου ανήκει και έπειτα για το γενικότερο περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί.

Στη συνέχεια και κατά το χρονικό διάστημα από 01/07/2000-31/12/2008, χρηματοδοτήθηκε συνολικά για τρία (3) επιπλέον έργα στα πλαίσια του Γ ΚΠΣ-ΕΠΕΑΕΚ II:

1) «Αναβάθμιση Βιβλιοθήκης Τ.Ε.Ι. Σερρών», Ενέργεια 2.1.35 (συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση-Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους), με χρονική διάρκεια 01.07.2000-31.12.2008.

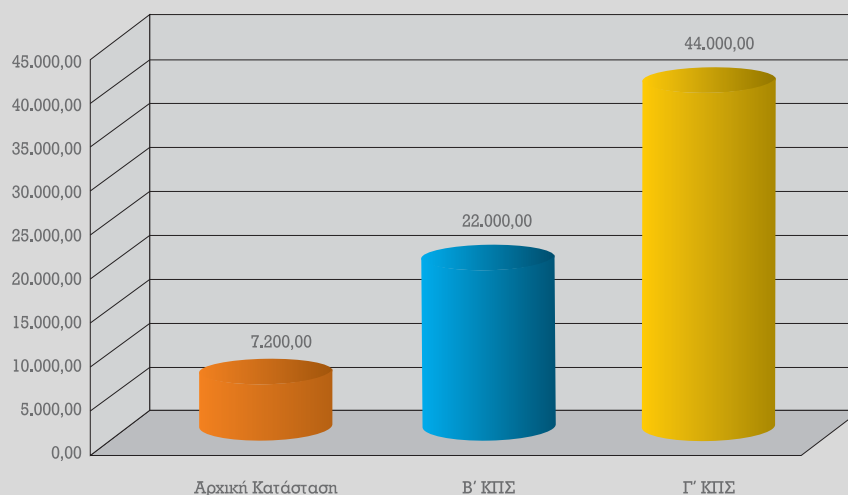
Σκοπός του έργου ήταν η συνέχιση, βελτίωση και ενίσχυση των προσφερόμενων υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης, έτσι ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξει ποσοτικά και αποτελεσματικά τα προγράμματα σπουδών του Ιδρύματος, να καλύψει τις ερευνητικές ανάγκες της Ακαδημαϊκής Κοινότητας και να αποτελεί κατάλληλο χώρο διάχυσης της επιστημονικής πληροφορίας στην ευρύτερη περιοχή των Σερρών. Η εκτέλεση του έργου αυτού αφορούσε την αναβάθμιση του προ-

γράμματος μηχανοργάνωσης της συλλογής, την προμήθεια εξειδικευμένων λογισμικών για επικοινωνία με το Συλλογικό Κατάλογο των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, για το διαδανεισμό υλικού μεταξύ των βιβλιοθηκών, την προ-

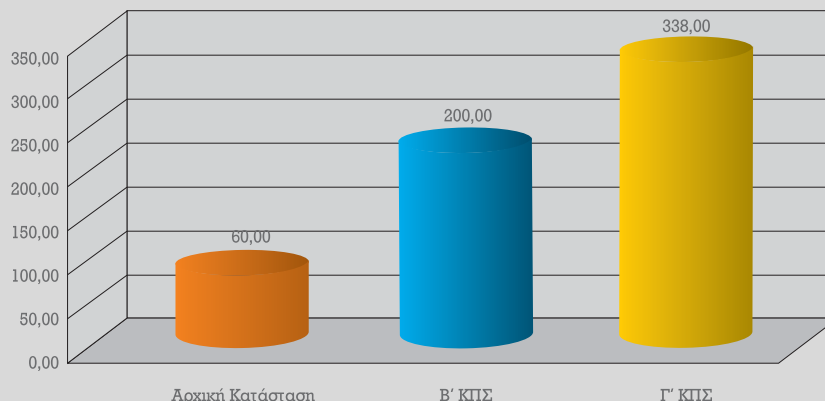
μήθεια εξειδικευμένων λογισμικών και εξοπλισμού για την προσφορά υπηρεσιών και στα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ), τη δημιουργία υποδομής για τη χρησιμοποίηση οπτικοακουστικών μέσων, την επέκταση της παραγωγής έντυπου και διαφημιστικού υλικού για την προβολή των προσφερόμενων υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης και γενικότερα του έργου της, τον συνεχή εμπλουτισμό της συλλογής με επίκαιρο έντυπο (βιβλία, επιστημονικά περιοδικά κ.λπ.) και οπτικοακουστικό υλικό, την αναβάθμιση της ιστοσελίδας της με δυνατότητες κάλυψης των αυξανόμενων αναγκών της και την οργάνωση ψηφιακής βιβλιοθήκης με την επέκταση της αναβάθμισης των προσφερόμενων υπηρεσιών και των δράσεων επεξεργασίας υλικού.

2) «Εξοπλισμός Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Σερ-

Γράφημα 1
Προσκτήσεις Βιβλίων

Γράφημα 2
Προσκτήσεις Περιοδικών

ρών», Ενέργεια 5.2.1β. (συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση-Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από Εθνικούς Πόρους), με χρονική διάρκεια από 30.05.2002 έως και 19.10.2004. Σκοπός του ήταν ο εξοπλι-

σμός του νέου κτιρίου Βιβλιοθήκης με hardware, λογισμικό, έπιπλα και λοιπό ηλεκτρονικό εξοπλισμό (π.χ. σταθμός ΑΜΕΑ).
3) «Κεντρική Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Σερρών», Ενέργεια 5.2.1α (συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση–Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από Εθνικούς Πόρους). Είχε χρονική διάρκεια από 01.11.2004 έως και 26.07.2006. Σκοπός του ήταν η συμπλήρωση της επίπλωσης των κυρίως και βοηθητικών χώρων του κτιρίου της Βιβλιοθήκης με έπιπλα πολλαπλών χρήσεων, που συνέβαλλαν στη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών της.

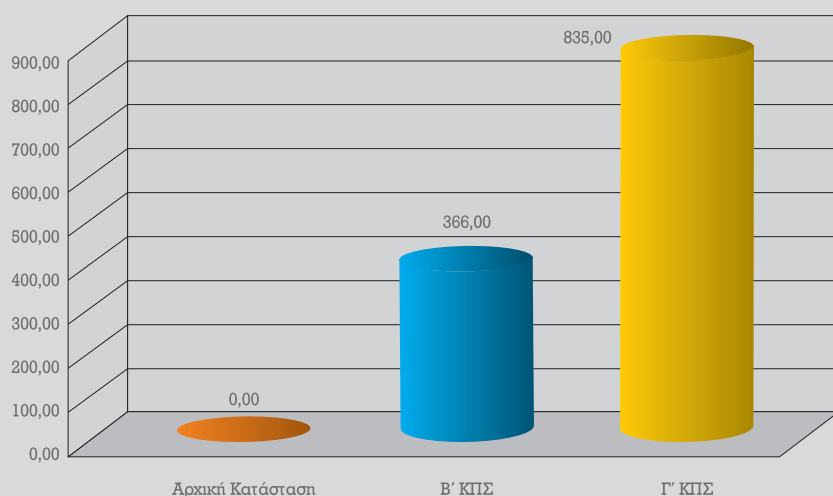
Η χρηματοδότηση της Βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Σερρών με τα

παραπάνω έργα, στηρίχθηκε κυρίως στην επιτυχημένη εκτέλεση του πρώτου (Β' ΚΠΣ – ΕΠΕΑΕΚ Ι), καθώς και στο γεγονός ότι προβλέφθηκαν δράσεις που συνέχιζαν, εξέλιξαν και αναβάθμιζαν ενέργειες - δράσεις του πρώτου σχεδίου.

Τελικά τόσο η μετεγκατάσταση το 2000, όσο και η υλοποίηση των προαναφερόμενων αναπτυξιακών προγραμμάτων που έδωσαν τη δυνατότητα στελέχωσης της Βιβλιοθήκης με εξειδικευμένο προσωπικό, συνέβαλλαν σε μια εντυπωσιακή εξελικτική πορεία. Νέες προσφερόμενες υπηρεσίες, διοργάνωση εκδηλώσεων και συνεδρίων, διευρυμένο ωράριο λειτουργίας, μετέτρεψαν τη Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Σερρών σε αγαπητό πόλο έλξης πολλών χρηστών.

Γράφημα 3

Προσκτήσεις Οπτικοακουστικού Υλικού

Σοφία Π. Γρηγοριάδου
 Βιβλιοθηκονόμος
 sofialib@teiser.gr

info - νέα

Οι Βιβλιοθήκες στο προσκήνιο με τις δράσεις europeana και europeanaLocal

europeana
 σκέψου πολιτισμό

Europeana: η Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

Τα τελευταία χρόνια η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επενδύσει σε έργα ψηφιοποίησης πολιτισμικού υλικού με σκοπό να κάνει προσβάσιμο το υλικό αυτό στο ευρύ κοινό. Επίσης, συγχρηματοδότησε ερευνητικά έργα, προώθησε τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ φορέων παροχής πολιτιστικού πλούτου και προώθησε την δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης. Μέσα από την στρατηγική «i2010 - Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση» τέθηκαν τα θεμέλια της **Europeana**, της **Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης**. Η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Ε.Ε. δημιουργήθηκε έπειτα από πρόταση της Γαλλίας το 2005, με την προοπτική να φτάσει τα 10 εκατομμύρια τεκμήρια το 2010. Τότε, η Europeana θα παρέχει πρόσβαση σε εκατομμύρια έργων, αντιπροσωπευτικών της μεγάλης πολιτιστικής ποικιλομορφίας της Ευρώπης, και θα περι-

info - λόγιο

λαμβάνει διαλογικές ζώνες όπως κοινότητες ειδικών ενδιαφερόντων. Στο διάστημα μεταξύ 2009 και 2011, από τον προϋπολογισμό της ΕΕ θα διατεθούν ετησίως περίπου 2 εκατομμύρια ευρώ για τον σκοπό αυτό.

Η προσπάθεια της ΕΕ να κάνει προσιτή σε όλους την ευρωπαϊκή πολιτιστική και επιστημονική κληρονομιά έγινε πραγματικότητα στις 20 Νοεμβρίου, όταν η Europeana άνοιξε επίσημα τις πύλες της στο κοινό.

Παρότι εκ πρώτης όψεως η Europeana φαίνεται να είναι μια ακόμα ψηφιακή βιβλιοθήκη, εν τούτοις είναι το πιο μεγαλύτερο σχέδιο δημιουργίας της μεγαλύτερης ψηφιακής βιβλιοθήκης στον κόσμο, δίνοντας πρόσβαση σε εκατομμύρια βιβλία, ηχογραφήσεις, φωτογραφίες, αρχειακό υλικό, πίνακες ζωγραφικής, ταινίες, χάρτες κ.ά. Συμμετέχουν και οι 27 ευρωπαϊκές χώρες με πάνω από 1000 πολιτιστικούς οργανισμούς να διαθέτουν το υλικό τους στην Europeana. Σήμερα στο δικτυακό τόπο της **Europeana** (<http://www.europeana.eu/>) οι χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε περίπου τρία εκατομμύρια τεκμήρια που προέρχονται από τις εθνικές βιβλιοθήκες και τα πολιτιστικά ιδρύματα των κρατών μελών της ΕΕ. Οι χρήστες έχουν το δικαίωμα να κατεβάσουν τα αρχεία που τους ενδιαφέρουν στον υπολογιστή τους δωρεάν, για όλα τα έργα που είναι παλαιότερα του 20ού αιώνα.

Η Europeana είναι η ευρωπαϊκή απάντηση στο αμερικανικό Google Book Search, μια υπηρεσία αναζήτησης με λέξεις κλειδιά, η οποία σήμερα καλύπτει επτά εκατομμύρια ψηφιοποιημένα βιβλία.

Η Europeana φέρνει πιο κοντά πολιτιστικά τους ευρωπαϊκούς λαούς, αναδεικνύει την πολυπολιτισμικότητα των λαών της ΕΕ, κάνει ελεύθερα προσβάσιμο πολύτιμο και σπάνιο υλικό που πριν δεν θα μπορούσε κανείς να δει. Επίσης διασυνδέει το υλικό αυτό με μοναδικό τρόπο ώστε η κάθε αναζήτηση πληροφοριών στην ψηφιακή βιβλιοθήκη να είναι μια μοναδική εμπειρία, ένα μοναδικό ταξίδι πληροφόρησης. Αυτή η παρουσίαση και το ταξίδι στις μεγαλύτερες και πολυτιμότερες συλλογές και θησαυρούς της Ευρώπης είναι δωρεάν σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ.

Χαρακτηριστική είναι η δήλωση της Elisabeth Niggemann, γενικής διευθύντριας της γερμανικής εθνικής βιβλιοθήκης και προέδρου του ιδρύματος της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης – του οργανισμού πίσω από την Europeana:

«Με την Europeana οι πολιτιστικοί φορείς αποκτούν νόημα για τη “γενιά του Web 2.0” – μια γενιά με προσδοκίες για τη δυνατότητα να διαβάζει κείμενα, να παρακολουθεί βίντεο, να ακούει ήχους και να κοιτάζει εικόνες στον ίδιο χώρο και χρόνο. Προσφέροντας στους νέους μια πλήρη πολυμεσική εμπειρία, θα ενισχύσει τους δεσμούς τους με την πολιτιστική κληρονομιά και

τον σύγχρονο πολιτισμό της Ευρώπης.»

Τέλος, η κα Viviane Reding, Επίτροπος της Ε.Ε. αρμόδια για την Κοινωνία της Πληροφορίας και τα ΜΜΕ δήλωσε ότι:

«Η Europeana θα προσφέρει ένα ταξίδι μέσα στον χρόνο και πέρα από σύνορα, και θα διευκολύνει την ανάπτυξη νέας αντίληψης ως προς το τι είναι ο πολιτισμός μας. Επιπλέον, θα διευκολύνει τη σύνδεση των ατόμων με την ιστορία τους και, μέσω διαλογικών σελίδων και εργαλείων, μεταξύ τους» ...« Οφείλουμε να μετατρέψουμε την Europeana σε έναν χώρο διαλογικής και δημιουργικής συμμετοχής για τα άτομα που επιθυμούν να διαπλάσουν τη δική τους συμβολή στον ευρωπαϊκό πολιτισμό και να τη μοιραστούν με άλλους. Στόχος μας είναι το 2010 να περιέχει η Europeana τουλάχιστον 10 εκατομμύρια αντικείμενα.» [Δελτίο τύπου: Η Ευρωπαϊκή Ψηφιακή...]: Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας (<http://www.libver.gr/>) αντιπροσωπεύει τη χώρα μας στο δίκτυο Europeana.

EuropeanaLocal: ευκαιρίες για τις βιβλιοθήκες της χώρας μας

Το πρόγραμμα EuropeanaLocal (<http://www.europeanalocal.eu/>), στο οποίο συμμετέχει από την Ελλάδα η Δημόσια

Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας, είναι ένα δίκτυο Ορθής Πρακτικής χρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα eContent-plus της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σκοπός του προγράμματος EuropeanaLocal είναι να εμπλέξει και να βοηθήσει τοπικές και περιφερειακές βιβλιοθήκες, μουσεία, αρχεία και συλλογές οπτικοακουστικού υλικού, στοχεύοντας:

- Οι φορείς αυτοί να αναδείξουν τον πλούτο των ψηφιοποιημένων συλλογών τους εντάσσοντας τες στην Europeana.

- Να προωθήσουν και να αναδείξουν τους τοπικούς «θησαυρούς», τα μοναδικά πολιτιστικά εκθέματα και τεκμήρια που διαθέτουν.

• Να καταστήσουν το υλικό τους προσβάσιμο σε όλους τους χρήστες.

• Να κάνουν πιο «ορατό» το υλικό τους ανάμεσα στα δισεκατομμύρια διαθέσιμου υλικού στον Παγκόσμιο Ιστό.

• Να βελτιώσουν τη διαθεσιμότητα του περιεχομένου τους.

• Να βελτιώσουν και να αναπτύξουν το ψηφιακό περιεχόμενό τους.

• Να βελτιώσουν τη διαλειτουργικότητα.

• Να βελτιώσουν, να εμπλουτίσουν τα μεταδεδομένα [τις περιγραφές του υλικού τους].

• Να προσφέρουν νέες υπηρεσίες στους χρήστες.

• Να βελτιώσουν τις δεξιότητες του προσωπικού τους.

• Να υιοθετήσουν περισσότερα πρότυπα.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος θα:

- Δημιουργήσει αποθετήριο συμβατό με τεχνολογία OHI-PMH.
- Παρέχει συμβουλευτικά υποστήριξη σε άλλους φορείς για τη δημιουργία ανάλογων αποθετηρίων με σκοπό την ανάδειξη των ψηφιακών συλλογών τους.
- Θα προωθήσει την υιοθέτηση εργαλείων και προτύπων συμβατών με αυτά που υιοθετεί η Europeana.
- Προσφέρει κατάρτιση, υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης, κ.α. στο προσωπικό αυτών των οργανισμών.
- Προωθήσει την ιδέα ανάπτυξης συνεργασιών με σκοπό την βελτίωση της προσβασιμότητας στο ελληνικό πολιτιστικό ψηφιακό περιεχόμενο.

Οι φορείς που θέλουν να συμμετέχουν σε αυτή την προσπάθεια μπορούν να επικοινωνούν με την:

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας

Έλληνη 8, Βέροια 59100
Τηλ. 2331024494, fax: 2331024600
<http://www.libver.gr/>, email:

Περισσότερες πληροφορίες

Europeana - <http://www.europeana.eu/>

Το πρόγραμμα EuropeanaLocal -

<http://www.europeanalocal.eu/>

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας

<http://www.libver.gr/>

EuropeanaLocal και ΔΚΒΒ

<http://www.libver.gr/edlocal>

Δρ. Εμμανουήλ Γαρουφάλλου
Καθηγητής Εφαρμογών
Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων
Πληροφόρησης, ΤΕΙ Θεσσαλονίκης

info - νέα

Βιβλιοθήκη Θεμάτων Ισότητας και Φύλου

της Γενικής Γραμματείας Ισότητας

<http://www.isotita.gr>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Αναζήτηση:

Σύνθετη αναζήτηση

Βιβλιοθήκη Θεμάτων Ισότητας και Φύλου

Η Βιβλιοθήκη Θεμάτων Ισότητας και Φύλου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας συγκεντρώνει ελληνικά και ξενόγλωσσα τεκμήρια σχετικά με θέματα ισότητας των φύλων και ιστορίας του γυναικείου κινήματος. Στο χώρο της βιβλιοθήκης υπάρχει δυνατότητα μελέτης και φωτοτυπικής αναπαραγωγής του υλικού. Επίσης, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό, γίνεται τηλεφωνική εξυπηρέτηση καθώς και αποστολή θεματικών βιβλιογραφιών βασισμένων στη υπάρχουσα συλλογή.

Η Βιβλιοθήκη προγραμματίζεται να λειτουργήσει και ως δανειστική.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καπνικαρέας 19α και Μητροπόλεως, 105 56 ΑΘΗΝΑ (Πλάκα)
Τηλέφωνα: 210 - 32.15.618, 210 - 32.12.094

κατάλογος (OPAC)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Καπνικαρέας 19^α και Μητροπόλεως
(Πλάκα) 105 56 ΑΘΗΝΑ

Τηλέφωνα: 210 - 32.15.618
210 - 32.12.094

Φαξ: 210 - 32.12.094

Ηλεκτρονική Δ/ση:
<http://www.isotita.gr/>

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο:
library@isotita.gr

ανακοινώσεις

Έναρξη λειτουργίας του Ιστορικού της Αρχείου της Βιβλιοθήκης (04/05/2007)

Επίσκεψη Υπουργού ΕΣ. Δ. Δ. Α. στη Βιβλιοθήκη Θεμάτων Ισότητας και Φύλου της Γ. Γ. Ι. για την έναρξη λειτουργίας του Ιστορικού της Αρχείου

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας (ΓΓΙ) είναι ο αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας εργάζεται με βάση τις Ε-

θνικές Προτεραιότητες της χώρας, την απασχόληση, την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, υλοποιώντας για την περίοδο 2004-2008 μια ολοκληρωμένη και συνεκτική στρατηγική. Οι πολιτικές της κινούνται σε τέσσερις άξονες που αφορούν στην προώθηση των γυναικών στην απασχόληση, στην πρόληψη και καταπολέμη-

ση της βίας με θύματα γυναίκες, στην καταπολέμηση των στερεοτύπων αντιλήψεων μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία και στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Στην ιστοσελίδα της δημοσιεύονται πληροφορίες για τις αρμοδιότητες της ως φορέα κυβερνητικής πολιτικής, την δομή της υπηρεσίας και τους εποπτευόμενους φορείς. Μία από της υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Ισότητας είναι η **Βιβλιοθήκη Θεμάτων** Ισότητας και Φύλου.

Η Βιβλιοθήκη Θεμάτων Ισότητας και Φύλου ιδρύθηκε το 1984 από το Συμβούλιο Ισότητας των δύο Φύλων (ΣΙΦ). Ο ΣΙΦ ήταν ο πρώτος ελληνικός κυβερνητικός φορέας για την προώθηση της ισότητας και τη βελτίωση της θέσης της Ελληνίδας. Από την ίδρυσή του το 1983, ανέλαβε να καλύψει το κενό στην πληροφόρηση για γυναίκες εφόσον μέχρι τότε μόνο σκόρπιες και ανοργάνωτες συλλογές υπήρχαν στον ελληνικό χώρο. Στην πορεία, η Γενική Γραμματεία Ισότητας (όπως το 1985 αναβαθμίστηκε το ΣΙΦ) που ανήκει στο Υπ. Εσωτερικών, στήριξε ιδιαίτερα και αναβάθμισε το ρόλο της Βιβλιοθήκης διαθέτοντας μεγάλα κονδύλια για την αγορά βιβλίων, την προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού και τελικά τη μετακόμισή της το 2000 σε δικό της μεγαλύτερο και καταλληλότερο χώρο. Σήμερα η Βιβλιοθήκη υπάγεται στο Τμήμα Παιδείας-Εκπαίδευσης της Δ/σης Ανάπτυξης-Πληροφόρησης της ΓΓΙ.

Η Βιβλιοθήκη Θεμάτων Ισότητας και Φύλου είναι η μοναδική ειδική για θέματα ισότητας των φύλων και ιστορίας του γυναικείου κινήματος στη χώρα μας, επιφορτισμένη να συγκεντρώνει και να διανέμει τη γνώση, ιστορική και σύγχρονη, σ' όποιους όσοι ασχολούνται με τα θέματα φύλου και τη θέση της γυναίκας στην Ελλάδα και σ' όλο τον κόσμο. Εκτός όμως από τη συγκέντρωση του τρέχοντος υλικού, η Βιβλιοθήκη έχει αναλάβει και την πρόσκτηση παλαιών, σπάνιων και πολύτιμων ντοκουμέντων, καθώς και εικαστικού υλικού. Σκοπός της είναι η διάσωση του υλικού αυτού που καταγράφει την αρχή και την πορεία των γυναικείων αγώνων για ισότητα στη χώρα μας, καθώς και η γνωστοποίηση του στο ευρύ κοινό. Το σπάνιο αυτό υλικό από τα τέλη του 2006 μεταφέρθηκε σε ξεχωριστό χώρο και αποτελεί πλέον το Ιστορικό Αρχείο. Φυλάσσεται σε ειδικές συνθήκες θερμοκρασίας, υγρασίας και φωτισμού με σκοπό την προστασία του από τη φθορά του χρόνου αλλά και την αξιοποίησή του.

ΣΥΛΛΟΓΗ

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης αποτελείται από βιβλία, φυλλάδια, διακηρύξεις, λεξικά και εγκυκλοπαίδειες, αφίσες, φωτογραφικές συλλογές, νόμους, περιοδικά, κλπ. γραμμένες από ή για γυναίκες. Αριθμεί δε, 11.350 τίτλους βιβλίων και 38 τίτλους περιοδικών και είναι οργανωμένη στις εξής θεματικές ενότητες:

Γενικό πληροφοριακό υλικό, γυναικείες σπουδές, μυθολογία, θρησκεία, κοινωνική ανθρωπολογία, γυναικεία ιστορία, βιογραφίες, φιλοσοφία, γυναικείο κίνημα/φεμινιστική ιδεολογία, πολιτική, δίκαιο/νομική θέση, θέση των γυναικών στην Ελλάδα και αλλού, κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση, δημογραφία, περιβάλλον, στέγαση, ρόλοι των φύλων, εκπαίδευση, απασχόληση, τέχνες και πολιτισμός, ΜΜΕ, γλώσσα, αθλητισμός, ψυχολογία, ψυχική σωματική και αναπαραγωγική υγεία, σεξουαλικότητα, οικογένεια και γάμος, λογοτεχνία.

Ο εμπλουτισμός της Βιβλιοθήκης γίνεται με αγορές και δωρεές.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Η διαδικασία που ακολουθεί η Βιβλιοθήκη προκειμένου να εμπλουτίσει την έντυπη συλλογή της και έπειτα να την οργανώσει έχει δύο φάσεις που είναι συνοπτικά οι εξής:

- Επιλογή και παραγγελία των καταλληλότερων βιβλίων και περιοδικών με σκοπό την κάλυψη πρώτα των ελληνικών και στη συνέχεια των ξενόγλωσσων τίτλων με την επιλογή των αξιολογότερων τεκμηρίων μέσα στα πλαίσια του εκάστοτε προϋπολογισμού.
- Βιβλιοθηκονομική επεξεργασία του υλικού η οποία περιλαμβάνει:
 - Α) Καταλογογράφηση βάσει των Αγγλο-Αμερικάνικων Κανόνων Καταλογογράφησης II.
 - Β) Ταξινόμηση του υλικού σύμφωνα με το ειδικό για τα γυναικεία θέματα Ταξινόμικό Σύστημα που χρησιμοποιεί η Βιβλιοθήκη, το οποίο προτάθηκε από την ειδική για απεσταθμένη του ΟΟΣΑ Κα Jytte Larsen το 1985. Το σύστημα αυτό έχει προσαρμοστεί στις ανάγκες του αναγνωστικού κοινού αλλά και της ελληνικής γλώσσας και συνεχώς εμπλουτίζεται με νέους όρους.
 - Γ) Εισαγωγή των στοιχείων των βιβλίων στον Η/Υ όπου λειτουργεί το βιβλιοθηκονομικό πρόγραμμα ΑΒΕΚΤ 5.5 του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης.
 - Δ) Ταξιθέτηση των βιβλίων στα ράφια κατά θέμα βάσει του ταξινόμικού τους κωδικού.
 - Ε) Επιλεκτική αποδεκτικότητα των επιστημονικών περιοδικών στα οποία είναι συνδρομητρία η Βιβλιοθήκη.

ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ

Η Βιβλιοθήκη προγραμματίζεται να λειτουργήσει πολύ σύντομα και ως δανειστική προς το ευρύ κοινό. Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας, οι όροι δανεισμού θα είναι διαφορετικοί για υπαλλήλους της ΓΓΙ και τους εξωτερικούς αναγνώστες. Επίσης διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος ή τη σπανιότητα του ντοκουμέντου.

Η Βιβλιοθήκη καλύπτει τις ανάγκες πληροφόρησης της ΓΓΙ, αλλά είναι καθημερινά ανοιχτή και στο κοινό. Οι χρή-

στες έχουν το δικαίωμα να μελετούν μέσα στο αναγνωστήριο, να φωτοτυπούν και να δανείζονται βιβλία πάντα σεβόμενοι τον κανονισμό της Βιβλιοθήκης και την ισχύουσα νομοθεσία που αφορά την προστασία των συγγραφικών δικαιωμάτων (copyright).

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Σήμερα, με την αλματώδη αύξηση της «ποσότητας» της γνώσης και την παράλληλη ανάπτυξη των ηλεκτρονικών μέσων και πόρων, η Βιβλιοθήκη ενσωματώνει πλέον στις ήδη παρεχόμενες υπηρεσίες και τις παρακάτω ηλεκτρονικές:

- Η αναζήτηση του υλικού μπορεί να γίνει on-line μέσω του on-line Δημόσιου Κατάλογου της Βιβλιοθήκης (OPAC) (<http://www.isotita.gr>)
- Η Βιβλιοθήκη δέχεται αιτήματα απομακρυσμένων χρηστών που αφορούν στην σύνταξη ειδικών βιβλιογραφιών και αποστέλλει τις απαντήσεις μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με φαξ.
- Στην πολιτική συγκέντρωσης υλικού της Βιβλιοθήκης είναι η αναζήτηση σε δικτυακούς τόπους και βάσεις δεδομένων ντοκουμέντων σε ηλεκτρονική μορφή και η εν συνεχεία αποθήκευσή τους στη βάση μας.
- Μέσω της ιστοσελίδας μας ανακοινώνονται κατά τακτά διαστήματα τα εκάστοτε νέα αποκτήματα, τα υπο-παργγελία βιβλία καθώς και το υλικό από δωρεές.

Στα πλαίσια της έναρξης λειτουργίας του Ιστορικού Αρχείου ξεκίνησε η διαδικασία ψηφιοποίησης και δημοσίευσης στο Διαδίκτυο κάποιων σημαντικών παλαιών και σπάνιων τεκμηρίων. Πρόσβαση στα ψηφιοποιημένα αυτά τεκμήρια παρέχεται μέσω της Αρχαικής Συλλογής του Ιστορικού Αρχείου ή μέσω του OPAC (με αναζήτηση στην Αρχαική Συλλογή). Στόχος αυτής της προσπάθειας είναι να διατεθούν στους ερευνητές όσα απ' αυτά τα τεκμήρια, λόγω της σπανιότητας ή της παλαιότητάς τους, δεν είναι εύκολο να διατεθούν για ανάγνωση (εφόσον βέβαια το επιτρέπει ο Νόμος περί Πνευματικών Δικαιωμάτων).

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Στον on-line Δημόσιο Κατάλογο της Βιβλιοθήκης ο οποίος είναι ελεύθερα προσβάσιμος μέσα από την ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης, μπορείτε να αναζητήσετε ντοκουμέντα, αν γνωρίζετε τουλάχιστον ένα στοιχείο όπως π.χ. το όνομα του συγγραφέα, τον εκδότη, τον τίτλο του ντοκουμέντου, το θέμα του, κλπ. Η αναζήτηση στον Κατάλογο της βιβλιοθήκης γίνεται βάσει του προτύπου Z.39.50

Η αρχική σελίδα για την αναζήτηση υλικού είναι η εικόνα που ακολουθεί. Στην επιλογή «βοήθεια» υπάρχουν οδηγίες για το πώς γίνεται η αναζήτηση στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης.

Αθανασία Κηπουρού
Βιβλιοθηκονόμος
athanasialib@teiser.gr

Η Βιβλιοθήκη του ΤΕΙ Σερρών ως Εστιακό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης

Από το όραμα του Jean Monnet και την ιστορική δήλωση του Robert Schuman την 9η Μαΐου του 1950, ως η απαρχή μιας ειρηνικής συμβίωσης στην Ευρώπη, μέχρι την πρόταση για Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, έχει παρεμβληθεί μια τεράστια σειρά από διακρατικές συνθήκες, που χρειάζονται 27.000 υπάλληλοι στις Βρυξέλλες, για να τις χειρίζονται!

Αυτός ο πραγματικός άθλος, της σταδιακής μεταβολής του διαχρονικού θεάτρου πολεμικών επιχειρήσεων σε μια ενιαία χώρα, που αποτελείται από 27 διαφορετικά κράτη τα οποία χωρίζονται από μίση αιώνων, με θρησκευτικές διαφορές που αποτελούσαν για μια χιλιετία την αιτία και την αφορμή για τις μεγαλύτερες αιματοχυσίες της ιστορίας, με διαφορετικές οικονομίες, διαφορετικό νόμισμα, διαφορετική γλώσσα, διαφορετικά ήθη, διαφορετικό μετρικό σύστημα, ακόμη και διαφορετική οδική κυκλοφορία, περιλαμβάνει ένα τεράστιο αριθμό εγγράφων, από τα οποία ρυθμίζεται η μετάβαση από τον ανταγωνισμό, στη συνέργεια των λαών και των χωρών τους.

Ολοένα και συχνότερα ακούγεται ότι “χώρα μας είναι η Ευρώπη και πατρίδα μας το κράτος του οποίου είμαστε πολίτες”. Όπως και στο κάθε κράτος υπάρχει πολυνομία, έτσι και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το σύστημα συνεργασίας των χωρών και ομοιογένειας των γενικών κανονιστικών ρυθμίσεων, με παράλληλη διατήρηση της ιδιαιτερότητας, όχι μόνο των Εθνών και των Κρατών, αλλά και επιμέρους ομάδων, παράγει μια αναρίθμητη ποσότητα εγγράφων, που επιπλέον πρέπει και να μεταφράζονται σε όσο είναι δυνατό περισσότερες γλώσσες.

Φαίνεται ότι πρόκειται για κυρίως Νομικά έγγραφα τα οποία χρησιμοποιούνται από Δικηγόρους και Δικαστές για να επιλύσουν τις διαφορές θεσμικών φορέων από διαφορετικά Κράτη ή και πολιτών.

Η προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης να επιτύχει τη δημιουργία του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου, υλοποιείται και με μεταφορά πόρων από τις πλουσιότερες προς τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές, προκειμένου να επιτυγχάνεται ισόρροπη ανάπτυξη. Είναι προφανές ότι η μεταφορά πόρων απαιτεί αυστηρούς κανόνες διανομής, αλλά και ελέγχους και αξιολογήσεις, ώστε πράγματι “τα χρήματα να πιάνουν τόπο”, είτε τα διαχειρίζονται διακρατικοί, κρατικοί ή ιδιωτικοί φορείς, είτε τα αξιοποιούν φορείς, πολίτες ή επιχειρήσεις. Υλοποιείται και με κοινές προδιαγραφές, τόσο των προϊόντων, όσο και της λειτουργίας των επιχειρήσεων και της εν γένει αγοράς, ώστε οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αισθάνονται ότι δεν αποτελούν εύκολα θύματα στα χέρια διαφόρων επιτηδείων.

Το πληροφοριακό υλικό είναι πολύ. Ο πληροφωρίες ξεπερνούν τις δυνατότητες πρόσληψης από μεμονωμένα πρόσωπα. Αφορούν όλους τους Ευρωπαίους πολίτες και πολύ περισσότερο τα μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας και τους πτυχιούχους. Το ενδιαφέρον δεν εστιάζεται τόσο στη διάχυση της πληροφορίας, αυτό το κάνουν σχεδόν αποτελεσματικά τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, όσο στην Τεκμηρίωση, δηλαδή την παραπομπή σε συγκεκριμένα επίσημα έγγραφα. Η τοποθέτηση των επίσημων εγγράφων σε ράφια, δεν προσφέρει το ζητούμενο, που είναι η γρήγορη, έγκυρη και επίκαιρη τεκμηρίωση. Απαιτείται μια οργανωμένη Βιβλιοθήκη με επιστημονικά πλήρεις κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας.

Είναι επομένως καιρός η Βιβλιοθήκη του ΤΕΙ Σερρών, ιδίως επειδή βρίσκεται πολύ κοντά στη γραμμή που ενώνει την Ελλάδα με τη Βουλγαρία, να προσπαθήσει να αποτελέσει **Εστιακό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης**, δραστηριότητα που θα συνεισφέρει τόσο στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, όσο και στην περαιτέρω ανάπτυξη του ΤΕΙ Σερρών.

Νικόλαος Καρανάσιος
Επικ. Καθηγητής
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Η στήλη των βιβλίων

Τίτλος: Αναπτυξιακή οικονομική : κείμενα οικονομικής σκέψης και κοινωνικού προβληματισμού

Συγγραφείς: Κωστής Βαΐτσος, Αντώνης Μπαρτζώκας; μετάφραση Νίκος Ρούσσοσ

Εκδόσεις: Κριτική

Έτος έκδοσης: 2004 - 1η έκδοση

Σελίδες: 478

ISBN: 960-218-348-9

Γλώσσα κειμένου: Ελληνική

Κατηγορία: Αναπτυξιακή οικονομική, Οικονομική ανάπτυξη

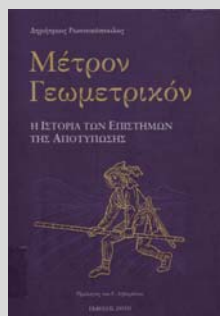
Απώτερος σκοπός του συγκεκριμένου συγγράματος, όπως σαφώς από τον τίτλο του προκύπτει, δεν είναι η εξαγωγή μιας ολοκληρωμένης θεωρίας για την αναπτυξιακή διαδικασία. Αντιθέτως επιχειρείται μια προσέγγιση του γνωστικού ανατικειμένου της Αναπτυξιακής Οικονομικής που έχει τη δυνατότητα να συμβάλει στην εμπειρική κατανόηση της οικονομικής πραγματικότητας και της αναπτυξιακής διαδικασίας σε συνδυασμό με την αξιοποίηση παραδοχών και συμπερασμάτων που προκύπτουν από πρόσφατες και όχι μόνο αναλύσεις για την οικονομική μεγέθυνση και τον δομικό μετασχηματισμό της οικονομίας. Το σύγγραμμα είναι δομημένο σε τρεις ενότητες:

Η πρώτη ξεκινά από μεθοδολογικές προσεγγίσεις που έθεσαν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη και συνοχή της αναπτυξιακής οικονομικής. Η δεύτερη παρουσιάζει πρωτότυπα άρθρα, αλλά και πρόσφατες συνθέσεις της βιβλιογραφίας, σχετικά με την οικονομική μεγέθυνση και την αναπτυξιακή διαδικασία. Τέλος, η τρίτη και τελευταία ενότητα, τις αναπτυξιακές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες οικονομίες με παρουσίαση μελετών που θέτουν θεμελιώδη ερωτήματα και προτείνουν πρωτότυπες αναλυτικές προσεγγίσεις.

Οι συγγραφείς με το συγκεκριμένο έργο, πετυχαίνουν τον πρωταρχικό τους στόχο που είναι τόσο η κατανόηση της εξέλιξης των βασικών ιδεών και θέσεων της Αναπτυξιακής Οικονομικής σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά της οικονομικής πραγματικότητας κάθε εποχής, όσο και η επισήμανση ορισμένων κεντρικών εννοιολογικών σταθερών και γενικών αρχών, που διατηρούν τη συνοχή τους και σε μεγάλο βαθμό, παραμένουν αναλλοίωτες και πάντα επίκαιρες στη μακροχρόνια πορεία του «οικονομικού γίγνεσθαι».

Ουσιαστική είναι τέλος, η επισήμανση ότι η οικονομική επιστήμη παρακολούθησε με κάποια υστέρηση τις αλλαγές στην πραγματική οικονομία και επεξεργάστηκε θεωρίες που με τη σειρά τους επηρέασαν ουσιαστικά και την άσκηση της οικονομικής πολιτικής.

@ Δρ. Αλεξανδράκης Αλέξανδρος
Αν. Καθηγητής

Τίτλος: Μέτρον γεωμετρικόν : η ιστορία των επιστημών της αποτύπωσης

Συγγραφείς: Δημήτριος Ρωσσικόπουλος

Εκδόσεις: Ζήτη

Έτος έκδοσης: 2006

Σελίδες: 296

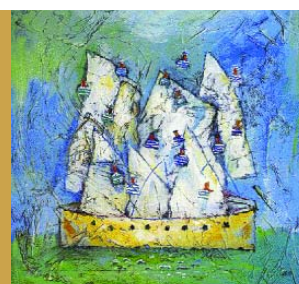
ISBN: 960-456-009-3

Γλώσσα κειμένου: Ελληνική

Κατηγορία: Χαρτογραφία -- Ιστορία

Μέσα από τα δώδεκα κεφάλαια του βιβλίου «Μέτρον Γεωμετρικόν» του καθηγητή Δημ. Ρωσσικόπουλου, αναδεικνύονται κυρίως τα όργανα των μετρήσεων για την αποτύπωση της γης, για τον εντοπισμό των θέσεων στην επιφάνειά της (του στίγματος) και των πορειών στο γεωχώρο (των διευθύνσεων). Από την διόπτρα και τον αστρολάβο, τους τετράντες και τις ράβδους, μέχρι το θεοδόλιχο, το τηλεσκόπιο και τα ρολόγια, ονόματα-λέξεις όχι μόνο της τεχνολογίας, αλλά και της ποίησης, μαζί με πλήθος άλλων οργάνων εξίσου πρωτεύοντων, αλλά και βοηθητικών -όμως ομοίως σημαντικών- η εξιστόρηση εμπλέκεται και διαπλέκεται με μύθους, γεγονότα, πολιτισμούς, επιτεύγματα, ανακαλύψεις, εφευρέσεις, εργαλεία και μηχανές, περιπέτειες, ανταγωνισμούς και αντιδικίες, περιηγήσεις και προηγίες, επινοήσεις, θριάμβους και απογοητεύσεις, με διαμάχες και αμφισβητήσεις. Αλλά και με πολλή, πάρα πολλή πρόσωπα που ήταν τελικά εκείνα που πρωταγωνίστησαν στην πηλοσύση, σύνθετη και πυκνή ιστορία των αποτυπώσεων και που εδώ αναδεικνύονται με αξιοσημείωτη υπομονή και επιμονή από τον συγγραφέα, υπογραμμίζοντας το ρόλο και τη συμβολή τους.

@ Δρ. Ευάγγελος Λιβιεράτος
Καθηγητής ΑΠΘ

Τ.Ε.Ι. Σερρών
Τμήμα Εκδόσεων & Βιβλιοθήκης
Τέρμα Μαγνησίας
62 124 Σέρρες
Τηλ. 23210 49269 - 49182 - 49265
<http://lib.teiser.gr/>

Συντακτική ευθύνη:
Λίλα Θεοδωρίδου

Επιμέλεια κειμένων:
Μάρθα Χριστοφορίδου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΤΕΦΑΝΙ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ
ΣΤΟΙΧΙΔΙΟ ΒΥΒΛΙΟΦΙΛΙΑΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρκετικής
Εκπαίδευσης, εκτός Κ.Ι.Σ.Δ.Ε.Ι.Σ.Ε.

ISSN 1791-1184